

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

SPRENDIMAS

2026 m. rugsėjo 2 d. Nr. 3R-1571 (2.13-1.E)

Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2026-02-09 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] ir [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau kartu – ir Pareiškėjai) skundus (Inspekcijos reg. Nr.: 1R-1017 (2.13 Mr) ir 1R-1022 (2.13 Mr)), kurie įvertinus juose pateiktą informaciją, apjungtini ir laikytini vienu bendru skundu (toliau – skundas) dėl Plungės sodininkų bendrijos „Žilvitis“ (toliau – Bendrija) valdybos pirmininko [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo) veiksmų – galimai neteisėto Pareiškėjų asmens duomenų atskleidimo.

Skunde nurodyta, kad Skundžiamas asmuo be Pareiškėjų sutikimo el. paštu nenustatytam skaičiui Bendrijos narių išsiuntė informaciją su Pareiškėjų asmens duomenimis, įskaitant duomenis apie jų sumokėtus mokesčius bei galimą įsiskolinimą Bendrijai. Taip pat skunde Pareiškėjai suformulavo prašymą Inspekcijai ištirti Skundžiamo asmens veiksmus dėl galimai neteisėto jų asmens duomenų atskleidimo ir įvertinti, ar nebuvo pažeistos BDAR¹ nuostatos bei taikyti teisės aktuose numatytas poveikio priemonės.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi Pareiškėjų skundą,

n u s t a t ė:

Inspekcija 2026-03-02 gavo Skundžiamo asmens atsakymą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-1544 (2.13 Mr)) (toliau – atsakymas).

Atsakyme Skundžiamas asmuo patvirtino, kad [DUOMENYS NESKELBTINI] yra Skundžiamo asmens valdomos Bendrijos vienas iš narių ir kartu valdybos narys.

Teikdamas paaiškinimus ir argumentus, Skundžiamas asmuo nurodė, jog savo veikloje vadovaujasi BDAR, LR sodininkų bendrijų įstatymu², 2024-05-25 patvirtintais Bendrijos įstatais (toliau – Bendrijos įstatai) bei 2016-08-27 patvirtintomis Sodininkų bendrijos „Žilvitis“ vidaus tvarkos taisyklėmis (toliau – Bendrijos taisyklės).

Atsakyme taip pat pateikiamos tam tikros Pareiškėjų santykių su Skundžiamu asmeniu detalės, susijusios su besitęsiančiais konfliktais dėl galimai neskaidraus Bendrijos finansų valdymo bei Bendrijos valdymo teisėtumo klausimų.

Skundžiamas asmuo atsakyme paaiškino, kad 2025-10-24 Bendrijos nariams el. paštu išsiuntė informaciją apie Pareiškėjus, nurodydamas jų pavardes ir informaciją apie tariamą skolą Bendrijai. Skundžiamas asmuo teigė, kad tai darė siekdamas užtikrinti savo, kaip duomenų valdytojo, teisėtus interesus, kaip jo manymu ir nurodo BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktas. Skundžiamas asmuo aiškina, kad šis duomenų atskleidimas buvo būtinas veiksmas, siekiant

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

² Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymas (2003 m. gruodžio 18 d. Nr. IX-1934) (toliau – LR sodininkų bendrijų įstatymas).

paneigti [DUOMENYS NESKELBTINI] keliamas abejones dėl Bendrijos finansinio skaidrumo, kaip „<...> *minimali priemonė paneigti Pareiškėjo kuriamą klaidingą įspūdį apie neva netinkamą bendrijos lėšų administravimą*“ (kalba netaisyta). Be to, Skundžiamas asmuo atsakyme teigia manantis, kad atskleidžiant Pareiškėjų duomenis ginčijamu atveju Pareiškėjų sutikimo nereikėjo. Atsakyme Skundžiamas asmuo tvirtina esąs tikras, kad duomenų apie Pareiškėjų skolą išsiuntimas el. paštu kitiems Bendrijos nariams nelaikytinas duomenų viešinimu, nes tie duomenys nebuvo atskleisti platesniam nei būtina gavėjų ratui. Skundžiamas asmuo atsakyme samprotauja, jog Bendrijos nariai turi pagrįstą interesą žinoti, ar jų išrinkti valdybos nariai laikosi finansinės drausmės, ir kadangi [DUOMENYS NESKELBTINI] viešai reišė abejones dėl Bendrijos valdymo ir finansų skaidrumo, Skundžiamas asmuo nusprendė, kad toks „<...> *atsakomasis faktų pateikimas buvo būtinas Bendrijos narių informavimui ir pasitikėjimo atkūrimui*“ (kalba netaisyta). Taip pat Skundžiamas asmuo teigia manantis, kad valdybos narys turi mažesnį privatumo lūkesčių lygį, dėl to Bendrijos nariai turi teisę žinoti apie valdybos nario įsipareigojimų vykdymą. Skundžiamas asmuo nurodo esantis įsitikinęs, kad ginčijamas duomenų atskleidimas buvo būtinas pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktą, t. y. tam, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė. Tuo pačiu Skundžiamas asmuo tvirtina, kad jis remiasi LR sodininkų bendrijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 5 punktu bei Bendrijos įstatų 28.4 papunkčiu, kuriuose nurodyta, kad Bendrijos nariai turi teisę susipažinti su Bendrijos dokumentais ir gauti visą Bendrijos turimą informaciją apie jos veiklą.

Skundžiamas asmuo tvirtina manantis, kad Pareiškėjų duomenų atskleidimas kitiems Bendrijos nariams buvo būtinas, proporcingas ir grindžiamas teisėtu interesu.

Dėl duomenų valdytojo nustatymo

Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjai skunde Skundžiamu asmeniu nurodo fizinį asmenį – juridinio asmens vadovą (atstovą) – svarbu nustatyti, kas nagrinėjamu atveju yra atsakingas už skundžiamus veiksmus, t. y. kas laikytinas duomenų valdytoju.

Pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą, duomenų valdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuris vienas ar drauge su kitais nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones; kai tokio duomenų tvarkymo tikslai ir priemonės nustatyti Sąjungos arba valstybės narės teisės, duomenų valdytojas arba konkretūs jo skyrimo kriterijai gali būti nustatyti Sąjungos arba valstybės narės teise.

Europos duomenų apsaugos valdybos Gairių³ Nr. 07/2020 dėl sąvokų „duomenų valdytojas“ ir „duomenų tvarkytojas“ pagal BDAR (toliau – Gairės) Santraukoje nurodyta, kad iš esmės nėra jokių apribojimų, kokios rūšies subjektas gali prisiimti duomenų valdytojo vaidmenį, tačiau praktiškai duomenų valdytojo funkcijas paprastai atlieka pati organizacija, o ne atskiras asmuo organizacijoje (pvz., generalinis direktorius, darbuotojas arba valdybos narys).

Bendrijos įstatų 51-52 straipsniuose nustatyta, kad Bendrijos valdymo organai yra visuotinis Bendrijos narių susirinkimas ir Bendrijos valdyba, šių įstatų 55 straipsnyje nustatyta, kad Bendrijos valdybos veiklai vadovauja valdybos pirmininkas.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktas BDAR ir Bendrijos įstatų nuostatas bei Gairėse pateiktą išaiškinimą, taip pat į atsakymo turinį, kuris leidžia spręsti, kad Skundžiamas asmuo veikė Bendrijos vardu bei jos interesais, eidamas Bendrijos valdymo organo funkcijas ir naudodamasis jam suteiktais įgaliojimais, toliau šiame sprendime Skundžiamu asmeniu – duomenų valdytoju – laikoma Bendrija (toliau – Skundžiamas asmuo arba Bendrija).

³ Priimtos 2021-07-07.

Dėl Pareiškėjų asmens duomenų atskleidimo teisėtumo

Vadovaujantis BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punktu, asmens duomenys turi būti duomenų subjekto atžvilgiu tvarkomi teisėtu, sąžiningu ir skaidriu būdu (teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principas). BDAR preambulės 39 punkte nustatyta, kad visų pirma konkretūs tikslai, kuriais tvarkomi asmens duomenys, turi būti aiškūs, teisėti ir nustatyti duomenų rinkimo metu. Pagal BDAR 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą atskaitomybės principą duomenų valdytojas yra atsakingas už BDAR 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų principų laikymąsi ir turi gebėti įrodyti, kad jų laikosi. Asmens duomenų tvarkymas laikomas teisėtu tik tuo atveju, jei jis atitinka BDAR 5 straipsnyje įtvirtintus asmens duomenų tvarkymo principus ir yra grindžiamas bent viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisėto tvarkymo sąlygų.

Nagrinėjamu atveju Skundžiamas asmuo pripažįsta, kad Bendrijos nariams elektroniniu paštu atskleidė Pareiškėjų pavardes bei informaciją apie jų galimą įsiskolinimą Bendrijai, tačiau laikosi pozicijos, kad toks duomenų atskleidimas buvo teisėtas. Skundžiamas asmuo nurodo, kad Pareiškėjų asmens duomenų atskleidimas buvo grindžiamas, viena vertus, duomenų valdytojui taikoma teisine prievole, kaip tai suprantama pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktą, ir, kita vertus, Bendrijos teisėtais interesais pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą.

Inspekcija pažymi, kad pagal BDAR 4 straipsnio 2 punktą asmens duomenų tvarkymas apima ir asmens duomenų atskleidimą perduodant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis. Nagrinėjamu atveju tarp šalių nėra ginčo dėl aplinkybės, kad Pareiškėjų pavardės ir informacija apie jų galimą įsiskolinimą Bendrijai buvo atskleista Bendrijos nariams elektroniniu paštu. Todėl vertintina, ar toks asmens duomenų tvarkymas buvo grindžiamas bent viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisėto tvarkymo sąlygų. Pareiga pagrįsti nagrinėjamo asmens duomenų tvarkymo teisėtumą tenka duomenų valdytojui.

Dėl BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkto taikymo

BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta, kad duomenų tvarkymas yra teisėtas tuo atveju, jei tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė. Pažymėtina, kad BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta teisėtumo sąlyga gali būti taikoma tik tuo atveju, kai konkreti pareiga tvarkyti asmens duomenis duomenų valdytojui yra nustatyta Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

BDAR 6 straipsnio 3 dalyje reglamentuota, jog „1 dalies c ir e punktuose nurodytas duomenų tvarkymo pagrindas nustatomas: a) Sąjungos teisėje; arba b) duomenų valdytojui taikomoje valstybės narės teisėje.“ Taip pat BDAR preambulės 41 punkte paaiškinta, kad: „kai šiame reglamente nurodomas teisinis pagrindas arba teisėkūros priemonė, tai nebūtinai reiškia, kad parlamentas turi priimti teisėkūros procedūra priimamą aktą, nedarant poveikio reikalavimams, taikomiems pagal atitinkamos valstybės narės konstitucinę tvarką“. Taigi asmens duomenų tvarkymo teisinis pagrindas nacionalinėje teisėje gali būti nustatytas ne tik įstatymuose, bet ir kituose teisės aktuose, tačiau toks teisinis reguliavimas turi būti pakankamai aiškus, tikslus ir numatomas.

Inspekcija pažymi, kad vien nuorodos į bendro pobūdžio teisę susipažinti su juridinio asmens veiklos informacija nepakanka BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkto taikymui pagrįsti. Siekdamas remtis BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytu teisėto tvarkymo pagrindu, duomenų valdytojas turi nurodyti konkrečią teisės normą, iš kurios kiltų pareiga atlikti konkretų asmens duomenų tvarkymo veiksmą. Vien aplinkybė, kad Bendrijos nariai turi teisę gauti informaciją apie Bendrijos veiklą, savaime nereiškia, kad Bendrija privalo atskleisti kitų Bendrijos narių asmens duomenis, įskaitant duomenis apie jų finansinius įsipareigojimus Bendrijai.

Be to, iš BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkto formuluotės matyti, kad teisėtumo sąlyga taikoma tik tais atvejais, kai duomenų tvarkymas yra būtinas teisinei prievolei įvykdyti. Todėl vertintina ne tik tai, ar egzistuoja atitinkama teisės norma, bet ir tai, ar konkretus Pareiškėjų asmens duomenų atskleidimas buvo objektyviai būtinas tokiai teisinei prievolei įvykdyti.

Ginčijamu atveju Skundžiamas asmuo nurodo, kad Pareiškėjų duomenų atskleidimas buvo būtinas vykdant duomenų valdytojai tenkančią teisinę prievolę. Šią poziciją jis grindžia Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 5 punktu: „[Bendrijos narys turi šias teises:] susipažinti su bendrijos dokumentais ir bendrijos įstatuose nustatyta tvarka gauti bendrijos turimą informaciją apie jos veiklą“.

Inspekcija pažymi, jog LR sodininkų bendrijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 5 punktas nenustato konkrečios Bendrijos pareigos visiems Bendrijos nariams atskleisti informaciją apie kitų Bendrijos narių skolas, įmokas ar kitus jų asmens duomenis. Šiose nuostatose įtvirtinta bendro pobūdžio Bendrijos narių teisė gauti informaciją apie Bendrijos veiklą, tačiau iš jų neįkyla konkreti Bendrijos pareiga visiems Bendrijos nariams atskleisti kitų Bendrijos narių pavardes, duomenis apie jų įmokas ar galimus įsiskolinimus. Todėl minėtos nuostatos negali būti laikomos pakankamai aiškiu ir konkrečiu teisiniu pagrindu, nustatančiu pareigą atskleisti Pareiškėjų asmens duomenis, BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkto prasme.

Atsižvelgdama į tai, Inspekcija daro išvadą, kad Skundžiamas asmuo neįrodė konkrečios teisinės prievolės, įpareigojančios atskleisti Pareiškėjų asmens duomenis Bendrijos nariams. Todėl Inspekcija sprendžia, kad BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga nagrinėjamu atveju netaikytina.

Dėl BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkto taikymo

BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte nustatyta, kad asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas, kai tvarkyti duomenis būtina siekiant teisėtų interesų, kurių siekia duomenų valdytojas arba trečioji šalis, išskyrus atvejus, kai tokius interesus nusveria duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą.

BDAR preambulės 47 punkte nurodyta, kad teisėtas interesas gali egzistuoti, pavyzdžiui, kai yra svarbus ir tinkamas ryšys tarp duomenų subjekto ir duomenų valdytojo. Tačiau vertinant šio teisinio pagrindo taikymą turi būti atsižvelgiama ir į pagrįstus duomenų subjekto lūkesčius, susijusius su asmens duomenų tvarkymu.

Inspekcija pažymi, kad remiantis BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu turi būti įvertinta: 1) ar egzistuoja teisėtas interesas, kurio siekia duomenų valdytojas arba trečioji šalis, 2) ar konkretus asmens duomenų tvarkymas yra būtinas šiam interesui pasiekti ir 3) ar duomenų subjekto interesai, teisės ir laisvės nėra viršesni už duomenų valdytojo ar trečiosios šalies interesus. Tik nustačius visų šių sąlygų buvimą galima pripažinti, kad asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą.

Skundžiamas asmuo atsakyme nurodo, kad Pareiškėjų duomenis atskleidė siekdamas apsaugoti savo ir Bendrijos teisėtus interesus, t. y. paneigti Bendrijos valdymo ir finansų skaidrumui išsakytas abejones bei informuoti Bendrijos narius apie Pareiškėjų galimą įsiskolinimą.

Inspekcija sutinka, kad Bendrija gali turėti teisėtą interesą informuoti narius apie Bendrijos veiklą bei reaguoti į jai reiškiamus kaltinimus ar abejones dėl veiklos skaidrumo.

Tačiau vien teisėto intereso informuoti Bendrijos narius ar reaguoti į abejones dėl Bendrijos finansinio skaidrumo egzistavimas savaime nereiškia, kad konkrečių Pareiškėjų asmens duomenų – jų pavardžių ir informacijos apie galimą įsiskolinimą – atskleidimas Bendrijos nariams buvo būtinas šiam interesui pasiekti. Skundžiamas asmuo nepagrindė, kodėl deklaruojami tikslai negalėjo būti pasiekti mažiau Pareiškėjų privatumą ribojančiomis priemonėmis, pavyzdžiui,

pateikiant apibendrintą informaciją apie Bendrijos finansinę padėtį, įmokų apskaitą, skolų administravimo tvarką ar kitus su Bendrijos veikla susijusius duomenis neidentifikuojant konkrečių asmenų. Todėl Inspekcija sprendžia, kad Skundžiamas asmuo neįrodė Pareiškėjų asmens duomenų atskleidimo Bendrijos nariams būtinybės siekiant nurodyto teisėto intereso.

Inspekcijos vertinimu, atskleisti duomenys buvo susiję su Pareiškėjų galimais finansiniais įsipareigojimais Bendrijai, todėl Pareiškėjai galėjo pagrįstai tikėtis, kad tokie duomenys nebus atskleisti kitiems Bendrijos nariams nesant aiškaus teisinio pagrindo. Skundžiamas asmuo nepateikė argumentų ir įrodymų, pagrindžiančių, kad Bendrijos interesai informuoti narius apie Bendrijos veiklą ir reaguoti į abejones dėl jos finansinio skaidrumo nagrinėjamu atveju buvo svarbesni už minėtus Pareiškėjų teisėtus lūkesčius. Todėl Inspekcija sprendžia, kad Skundžiamas asmuo neįrodė BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte nustatytos interesų pusiausvyros sąlygos taikymo.

Remiantis nurodytomis aplinkybėmis Inspekcija daro išvadą, kad ginčijamam Pareiškėjų asmens duomenų atskleidimui negali būti taikomas BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte nustatytas teisėto asmens duomenų tvarkymo pagrindas.

Atsižvelgdama į tai, kad Skundžiamas asmuo neįrodė nė vienos BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytos teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygos taikymo Pareiškėjų pavardžių ir informacijos apie jų galimą įsiskolinimą atskleidimui Bendrijos nariams, Inspekcija sprendžia, kad Pareiškėjų asmens duomenys buvo tvarkomi nesilaikant BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkto bei BDAR 6 straipsnio 1 dalies nuostatų, todėl Pareiškėjų skundas pripažintinas pagrįstu.

Dėl poveikio priemonių taikymo

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAJ) 31 straipsnio 2 dalies 1 punktu, tuo atveju, kai skundas ar jo dalis pripažįstama pagrįsta, Inspekcija motyvuotai teikia duomenų valdytojui ir (ar) duomenų tvarkytojui nurodymus, rekomendacijas ir (ar) taiko kitas BDAR 58 straipsnio 2 dalyje, ADTAJ 33 straipsnyje ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, nurodytas priemones <...>. Sprendžiant dėl poveikio priemonių taikymo, aktualiu laikytinas BDAR preambulės 129 punktas, kuriame nurodyta, kad kiekviena priemonė turėtų būti tinkama, būtina ir proporcinga, siekiant užtikrinti BDAR laikymąsi.

BDAR preambulės 129 punkte numatyta, jog kiekviena priežiūros institucijos taikoma priemonė turi būti tinkama, būtina ir proporcinga siekiant užtikrinti šio reglamento laikymąsi, atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes.

Sprendžiant dėl poveikio priemonių skyrimo Skundžiamam asmeniui Inspekcija atsižvelgia į tai, kad Inspekcija neturi duomenų, kad Skundžiamas asmuo ne pirmą kartą būtų neteisėtai tvarkęs asmens duomenis arba pažeidęs duomenų subjekto teises. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, Skundžiamam asmeniui, vadovaujantis BDAR 58 straipsnio 2 dalies b punktu, pareiškiamas papeikimas už BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkto ir 6 straipsnio 1 dalies pažeidimą. Kitų poveikio priemonių taikymas, Inspekcijos vertinimu, nagrinėjamu atveju nebūtų proporcingas.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi ADTAJ 31 straipsnio 1 dalies 1 punktu, to paties straipsnio 2 dalies 1 punktu, BDAR 58 straipsnio 2 dalies b punktu,

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjų skundą pripažinti pagrįstu.

2. Skundžiamam asmeniui už BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkto ir BDAR 6 straipsnio 1 dalies pažeidimą pareikšti papeikimą.
3. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėjus ir Skundžiamą asmenį.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktoriaus pavaduotoja,
pavaduojanti direktorių

Danguolė Morkūnienė